
Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Regels inzake plannen op het terrein van het verkeer en het vervoer (Planwet verkeer en vervoer) (25337);**

- **Samenvoeging van de gemeenten Gulpen en Wittem (25738);**

- **Wijziging van de Luchtvaartwet met betrekking tot de bevoegdheden ter voorkoming van overschrijding van grenswaarden (25758).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Regels ter bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten (Flora- en faunawet) (23147);**

- **Nieuwe regelen ter bescherming van natuur en landschap (Natuurbeschermingswet 19..) (23580).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Van Gennip** (CDA):
Mijnheer de voorzitter! Wie in het verscheurde publieke klimaat van ons land ten aanzien van de jacht probeert een meerderheid te vinden voor een regeling die een poging is tot een evenwicht tussen bescherming van dieren en tezelfdertijd beperking van door hen toegebrachte schade en de benutting ervan, levert een formidabele prestatie. We hebben gezien dat in de Tweede Kamer bijna ieder veertje van dit wetsvoorstel geamendeerd is en dat daarbij meerderheden behaald werden, of niet, van één of twee stemmen. Dat is symbolisch voor de verdeeldheid en de emoties rond dit thema. Als het ons gelukt om heden tot overeenstemming te komen, zijn twee decennia van discussies en veranderend inzicht gesteld in een nieuwe wet, maar met het oog op sommige verkiezingsprogramma's zonder de illusie dat de strijd om de jacht hiermee beslecht is.

Wij hebben grote waardering voor de inspanning en de prestatie die door de regering zijn geleverd om op

dit moment een broos evenwicht in wetgeving te verankeren. Ook appreciëren wij buitengewoon de indringende wijze waarop de minister in zijn memorie van antwoord op onze vragen en opmerkingen is ingegaan. Het is echter een broos evenwicht. In heel de mensengeschiedenis zijn er opmerkelijke bewegingen te constateren geweest. Eeuwenlang waren er spanningen tussen boeren en jagers, van de landbouwer Abel en de jager Kaïn tot het bloedige verzet in de Franse revolutie tegen de heerlijke jachtrechten en als resultaat daarvan niet de afschaffing, maar de democratisering van de jacht die Frans links heden in Europa tot een bondgenootschap brengt met de Engelse Tories. Gieriek, de voormalige Poolse communistische regeringsleider en voormalig gastarbeider in Frankrijk, op berenjacht met de landelman Giscard d'Estaing: het kan verkeren. Er is sprake van "renversement des alliances", ook in de Nederlandse samenleving waar een bepaald begrip natuur en een bepaalde opvatting over dierenwelzijn jagers en, deze keer, boeren op één hoop lijkt te drijven.

De minister spreekt in zeer positieve termen over de relatie tussen urbanisatie en het toegenomen respect voor het dier. Er zijn in de laatste decennia ook zeker positieve ontwikkelingen te onderkennen. Of een natuurbegrip dat dieren liever langzaam laat verhongeren of liever ten prooi geeft aan de niet zelden zeer wrede survival of the fittest dan aan de snelle dood door de kogel, een vooruitgang is, weet ik echter niet. Onze vraag of de minister een taak ziet voor zijn departement om iets te doen aan de steeds groter wordende vervreemding van de stedelijke en parastedelijke bevolking van de agrarische productieprocessen, is door hem niet negatief beantwoord. Als wij een cultureel bepaalde onderschatting zouden waarnemen van bijvoorbeeld het belang van de werkgelegenheid in onze samenleving, dan zouden wij dat ook een belangrijke opgave vinden voor het ministerie van Economische Zaken. Deelt de minister onze opvatting dat dit niet alleen een taak is voor bijvoorbeeld de Raad voor het landelijk gebied, zoals hij zegt, maar dat dit voor heel zijn ministerie een belangrijke taak is?

Ook in de wereldbeschouwelijke traditie van Europa zijn er bewegingen en golfbewegingen geweest: van de onderwerping en bewerking van de aarde tot het rentmeesterschap ervan en respect voor de integriteit van de schepping. Bewerken en bewaren. Ook hier, in de nieuwe verhoudingen waarin de jacht niet meer noodzakelijk is voor het overleven, maar zowel de biodiversiteit als de spanning economie-natuur nieuwe prioriteiten dienen te zijn, is het een zoeken naar een nieuw evenwicht. Om in de termen van mijn traditie te blijven: het midden tussen de verering van St. Hubertus en St. Franciscus. U weet wel die van het Zonnelied en het spreken tot de dieren. Die zoektocht heeft dit wetsvoorstel overigens soms meer de trekken van een discussienota meegegeven dan van een duidelijk voorschrift. Hoe valt anders te verklaren de strijd om de plaatsing van het begrip "intrinsieke waarde" in de considerans en niet in een van de artikelen? Hoe valt anders te verklaren het door ons overigens onderschreven antwoord van de minister dat hij de bepaling terzake van de conditionering van de handel in tropische dieren meer ziet als een poging tot het aanzwengelen van een discussie in Europa dan als een uitvoerbaar voorschrift en dat hij gronden ziet om het betrokken en bij amendement afgedwongen artikel 13, eerste lid, onderdeel b, dus voor voorlopig niet in te voeren? Kan de minister meedelen dat hij inderdaad afziet van de invoering van dit artikel, totdat eventueel overeenstemming op Europees niveau is bereikt?

Hetzelfde geldt de zorgplicht die ook als principe is neergelegd, maar waaraan, zoals de minister zegt, geen sancties kunnen worden verbonden. Wij bepleiten zo weinig mogelijk discussie en zoveel mogelijk helderheid. Dat geldt met name het uitgangspunt van het "wise use". De minister onderstreept het belang van dit uitgangspunt voor het wetsvoorstel op pagina 5, tweede alinea van de memorie van antwoord, waarbij hij spreekt over beheer van soorten. Mogen wij er vanwege die duidelijkheid van uitgaan dat tot dat begrip beheer ook het op een verstandige wijze benutten van diersoorten behoort? In dit verband hebben wij met instemming gelezen dat vanuit dit uitgangspunt het verschil tussen de Visserijwet en dit wetsvoorstel